

# Dylematy etyczne w naukach społecznych - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Dylematy etyczne w naukach społecznych   |
| Kod przedmiotu      | 14.2--SocD-DEwNS-S22                     |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Socjologia                               |
| Profil              | ogólnoakademicki                         |
| Rodzaj studiów      | drugiego stopnia z tyt. magistra         |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2022/2023                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                       |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 4                                                                     |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 3                                                                     |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                           |
| Język nauczania                 | polski                                                                |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Krzysztof Lisowski</li></ul> |

| Formy zajęć    |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|----------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć    | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Konwersatorium | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z podstawowymi zasadami i dylematami etycznymi w naukach społecznych a także zapoznanie z normami prawnymi dotyczącymi ochrony danych osobowych i ochrony własności intelektualnej.

## Wymagania wstępne

### Zakres tematyczny

- Etyka jako nauka o moralności
- Etyka zawodowa, funkcje etyki zawodowej
- Role zawodowe socjologów i dylematy etyczne z nimi związane (socjolog badacz, ekspert, nauczyciel, komentator życia społecznego, itp.)
- Etyka zawodu socjologa – wytyczne kodeksowe (kodeks PTS, ISA i ESOMAR)
- Przegląd metod i technik badawczych w naukach społecznych z uwzględnieniem problemów etycznych związanych z ich stosowaniem
- Dylematy etyczne w badaniach jawnych i ukrytych
- Dylematy etyczne w badaniach on-line
- Trudne przedsięwzięcia badawcze, tematy i tereny badań (badania z dziećmi, badania z osobami niepełnosprawnymi)
- Ochrona danych osobowych (anonimowość, prywatność, poufność)
- Ochrona własności intelektualnej – zjawisko plagiaryzmu

## Metody kształcenia

Praca z tekstem, metoda omawiania przypadków, gry symulacyjne polegające na stawianiu studentów wobec konieczności wyboru w związku z jakimś aspektem etycznym badań społecznych, praca w grupach, dyskusja, e-learning, blended learning

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                         | Symbole efektów                                                       | Metody weryfikacji                                        | Forma zajęć                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Student potrafi dokonać krytycznej analizy zjawisk i procesów społecznych w świetle podejmowanej w ramach projektu problematyce w kontekście problemów etycznych.   | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">K_U01</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>kolokwium</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Konwersatorium</li></ul> |
| Student zna i rozumie pojęcia wybranych etycznych, różnorodne stanowiska teoretyczne i metodologiczne obecne we współczesnej socjologii, jest krytyczny wobec nich. | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">K_W01</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>kolokwium</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Konwersatorium</li></ul> |
| Student bierze odpowiedzialność za projektowane i wykonywane zadania.                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">K_K06</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>kolokwium</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Konwersatorium</li></ul> |

## Warunki zaliczenia

|                          |       |
|--------------------------|-------|
| FORMA ZALICZENIA ĆWICZEŃ | UWAGI |
| Zaliczenie na ocenę      | Tak   |

|                   |                                                                      |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Kolokwium pisemne | W formie pytań otwartych i zamkniętych. Wymagany próg zaliczenia 50% |
|                   |                                                                      |

## Literatura podstawowa

1. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa 2003, s. 511-536.
2. Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Zysk i S-ka, Poznań 2001, s. 88-110.
3. Kodeks etyki socjologa: [www.pts.org.pl](http://www.pts.org.pl)
4. Kodeks ESOMAR: [https://www.ptbrio.pl/files/Miedzynarodowy\\_Kodeks\\_Badan\\_Rynku\\_i\\_Badan\\_Spoecznych.pdf](https://www.ptbrio.pl/files/Miedzynarodowy_Kodeks_Badan_Rynku_i_Badan_Spoecznych.pdf)
5. Łozińska M., Zjawisko plagiatyzmu w środowisku akademickim, [w:] Zeszyty Naukowe PWSZ im. Witelona w Legnicy nr 28(3) 2018. [http://www.zn.pwsz.legnica.edu.pl/zalaczniki/zeszyty/zn28/zn28\\_16.pdf](http://www.zn.pwsz.legnica.edu.pl/zalaczniki/zeszyty/zn28/zn28_16.pdf)
6. Chomczyński P., Wybrane problemy etyczne w badaniach. Obserwacja uczestnicząca ukryta, Przegląd Socjologii Jakościowej tom II, nr 1, 2006. (tekst dostępny w Internecie).
7. Paweł B. Sztabiński P.B., Stanisław Mirowski S., Problemy etyczne związane z pracą ankietera, [w:] Fieldwork jest sztuką (red.) Paweł B. Sztabiński, Zbigniew Sawiński, Franciszek Sztabiński, IFiSPAN, Warszawa 2005.

## Literatura uzupełniająca

1. Kurzepa J., Młodzież pogranicza Juma, Lubuskie Towarzystwo Naukowe, Zielona Góra 1998, (rozdz. dot. metodologii badań).
2. Dyoniziak R., Sondaż a manipulowanie społeczeństwem, Universitas, Kraków 1997.
3. Przewodnik ESOMAR/WAPOR – Sondaże opinii publicznej i publikowanie wyników badań - [http://www.ofbor.pl/public/File/OFBOR\\_ESOMAR-WAPOR\\_Guide\\_PL11\\_08\\_01.pdf](http://www.ofbor.pl/public/File/OFBOR_ESOMAR-WAPOR_Guide_PL11_08_01.pdf)
4. Kodeks ESOMAR/WAPOR – Realizacja wywiadów z udziałem dzieci i młodzieży – [http://www.ofbor.pl/images/stories/ESOMAR/OFBOR\\_ESOMAR\\_Interviewing-Children-and-Young-People\\_PL.pdf](http://www.ofbor.pl/images/stories/ESOMAR/OFBOR_ESOMAR_Interviewing-Children-and-Young-People_PL.pdf)
5. Kodeks postępowania dotyczący przetwarzania danych osobowych przez agencje badawcze (RODO) - [https://www.ofbor.pl/images/pliki/1\\_Kodeks\\_postepowania\\_2019\\_.pdf](https://www.ofbor.pl/images/pliki/1_Kodeks_postepowania_2019_.pdf)
6. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych – aktualna wersja.
7. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych - aktualna wersja.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Tomasz Kołodziej (ostatnia modyfikacja: 13-04-2022 01:22)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ